Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2024. gada 15. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – LESD 267. pants – Pēdējās instances valsts tiesu pienākuma uzdot prejudiciālu jautājumu apjoms – Revīzijas sūdzības pieļaujamības procedūra dalībvalsts augstākajā tiesā – Lietas dalībnieka, kurš lūdz atzīt revīzijas sūdzības pieļaujamību, lūgums uzdot Tiesai jautājumu par Savienības tiesību interpretāciju – Valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru revīzijas sūdzība ir pieļaujama, ja tajā izvirzīts tiesību jautājums, kurš ir nozīmīgs tiesiskās drošības, tiesību vienveidīgas piemērošanas vai to attīstīšanas nodrošināšanai – Valsts augstākās tiesas pienākums pārbaudīt, vai saistībā ar revīzijas sūdzības pieļaujamības procedūru ir pamats iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu – Lēmuma, ar kuru noraidīts pieteikums par revīzijas sūdzības pieļaujamību, pamatojums

Lietā C-144/23

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa, Slovēnija) iesniegusi ar 2023. gada 7. marta lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2023. gada 9. martā, tiesvedībā

KUBERA, trgovanje s hrano in pijačo, d.o.o.

pret

Republika Slovenija,

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietnieks T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], palātu priekšsēdētāji F. Biltšens [*F. Biltgen*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], K. Likurgs [*C. Lycourgos*], M. L. Arasteja Saūna [*M. L. Arastey Sahún*], S. Rodins [*S. Rodin*], D. Gracijs [*D. Gratsias*] un M. Gavalecs [*M. Gavalec*], tiesneši A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] (referents), J. Pasers [*J. Passer*], Z. Čehi [*Z. Csehi*] un O. Spinjana-Matei [*O. Spineanu-Matei*],

ģenerāladvokāts: N. Emiliu [*N. Emiliou*],

sekretārs: M. Longars [*M. Longar*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2024. gada 5. marta tiesas sēdi,

* Tiesvedības valoda – slovēņu.

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– *KUBERA, trgovanje s hrano in pijačo, d.o.o.* vārdā – *A. Velkaverh*, *odvetnik*,

– Slovēnijas valdības vārdā – *B. Jovin Hrastnik* un *N. Pintar Gosenca*, pārstāves,

– Vācijas valdības vārdā – *J. Möller*, pārstāvis,

– Latvijas valdības vārdā – K. Pommere un S. Zābele, pārstāves,

– Nīderlandes valdības vārdā – *P. P. Huurnink*, pārstāve,

– Somijas valdības vārdā – *A. Laine*, pārstāve,

– Eiropas Komisijas vārdā – *F. Erlbacher*, *B. Rous Demiri* un *C. Urraca Caviedes*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2024. gada 18. jūnija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LESD 267. panta trešo daļu un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 47. pantu.

2 Šis lūgums iesniegts saistībā ar strīdu starp *KUBERA, trgovanje s hrano in pijačo, d.o.o.* (turpmāk tekstā – "*KUBERA*") un *Republika Slovenija* (Slovēnijas Republika), ko pārstāv *Ministrstvo za finance* (Finanšu ministrija, Slovēnija), par muitas pasākumu, kura mērķis ir nodrošināt intelektuālā īpašuma tiesību ievērošanu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 608/2013 (2013. gada 12. jūnijs) par muitas darbu intelektuālā īpašuma tiesību īstenošanā un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1383/2003 (OV 2013, L 181, 15. lpp.) 17. panta 1. punkts paredz:

"Ja muitas dienesti atklāj preces, par kurām ir aizdomas, ka ar tām pārkāpj intelektuālā īpašuma tiesības, attiecībā uz kurām ir pieņemts lēmums par [pieprasījuma kādas dalībvalsts muitas dienestiem rīkoties šajā dalībvalstī] apstiprināšanu, muitas dienesti aptur minēto preču izlaišanu vai aiztur tās."

Slovēnijas tiesības

4 Slovēnijas Konstitūcijas 22. pants formulēts šādi:

"Jebkurā tiesvedībā tiesā un citās valsts iestādēs, pašvaldību iestādēs un valsts amatpersonu priekšā ikvienam tiek nodrošināta vienlīdzīga tiesību aizsardzība, lemjot par personas tiesībām, pienākumiem vai juridiskajām interesēm."

5 *Zakon o upravnem sporu* (Administratīvā procesa likums; *Uradni list RS*, Nr. 105/06), redakcijā, kas piemērojama pamatlietā, 22. panta 1. punkts paredz:

"Administratīvajos strīdos Civilprocesa likuma normas ir piemērojamas tiktāl, ciktāl šajā likumā nav noteikts citādi."

6 *Zakon o pravdnem postopku* (Civilprocesa likums; *Uradni list RS*, Nr. 73/07), redakcijā, kas piemērojama pamatlietā (turpmāk tekstā – "*ZPP*"), 367. panta 1. punkts paredz:

"Puses var iesniegt revīzijas sūdzību, prasot pārskatīt otrajā instancē pieņemto galīgo spriedumu, 15 dienu laikā pēc tam, kad ir paziņots [*Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa, Slovēnija)] lēmums par [revīzijas] sūdzības pieļaujamību."

7 Atbilstoši *ZPP* 367.a pantam:

"(1) Tiesa atzīst revīzijas sūdzības pieļaujamību, ja paredzams, ka ar [*Vrhovno sodišče* (Augstākās tiesa)] lēmumu tiks izlemts tiesību jautājums, kas ir svarīgs, lai nodrošinātu tiesisko drošību, tiesību vienveidīgu piemērošanu vai tiesību attīstību ar judikatūras starpniecību. It īpaši tiesa [revīzijas] sūdzības pieļaujamību atzīst šādos gadījumos:

– ja tas ir tiesību jautājums, kurā otrās instances tiesas lēmums atkāpjas no [*Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa)] judikatūras; vai

– ja šajā tiesību jautājumā nav [*Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa)] judikatūras, it īpaši, ja augstāko tiesu judikatūra nav vienveidīga; vai

– ja tas ir tiesību jautājums, kurā [*Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa)] judikatūra nav vienveidīga.

(2) [*Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa)] lemj par [revīzijas] sūdzības pieļaujamību, pamatojoties uz puses pieteikumu par [revīzijas] sūdzības pieļaujamību."

8 *ZPP* 367.b pants formulēts šādi:

"(1) Pieteikumu par [revīzijas] sūdzības pieļaujamību puse iesniedz 30 dienu laikā pēc otrās instances tiesas galīgā sprieduma saņemšanas.

(2) Pieteikumu par [revīzijas] sūdzības pieļaujamību iesniedz [*Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa)].

[..]

(4) Pieteikumā par [revīzijas] sūdzības pieļaujamību pusei precīzi un konkrēti jānorāda strīdīgais tiesību jautājums un tiesību norma, uz kuras pārkāpumu tā atsaucas, apstākļi, kas apliecina šā jautājuma nozīmīgumu, un īsumā jāizklāsta arī iemesli, kāpēc otrās instances tiesa šo jautājumu

izšķīrusi prettiesiski; pieteikumā precīzi un konkrēti jāapraksta apgalvotie procesuālie pārkāpumi un tādā pašā veidā jāpierāda, ka pastāv [*Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa)] judikatūra, no kuras [zemākas instances tiesas] lēmums, iespējams, ir atkāpies, vai ka pastāv judikatūras nekonsekvence."

9 *ZPP* 367.c pants paredz:

"(1) [*Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa)] triju tiesnešu kolēģija, pieņemot rīkojumu, izlemj, vai apmierināt pieteikumu par [revīzijas] sūdzības pieļaujamību.

(2) Lai pamatotu lēmumu, ar kuru noraida pieteikumu par [revīzijas] sūdzības pieļaujamību, tiesai pietiek ar vispārīgu paziņojumu, ka nav izpildīti šā likuma 367.a pantā paredzētie nosacījumi.

(3) Rīkojumā, ar kuru tiek atzīta [revīzijas] sūdzības pieļaujamība, tiesa norāda, kurā daļā vai ar kādu konkrētu juridisko pamatojumu atzīstama [revīzijas] sūdzības pieļaujamība.

(4) Lēmums par [revīzijas] sūdzības pieļaujamību vai nepieļaujamību nav pārsūdzams."

10 *ZPP* 368. pantā paredzēts:

"[*Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa)] lemj par revīzijas sūdzību."

11 Saskaņā ar *ZPP* 370. panta 1. punktu:

"[Revīzijas] sūdzību var iesniegt, pamatojoties uz to, ka ir tikuši būtiski pārkāpti noteikumi, kas reglamentēja to tiesvedību pirmās instances tiesā, uz kuru kāds lietas dalībnieks atsaucies otrās instances tiesā, pamatojoties uz to, ka ir tikuši būtiski pārkāpti noteikumi, kas reglamentēja tiesvedību otrās instances tiesā, vai pamatojoties uz tiesību kļūdu."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

12 Pārtikas un dzērienu tirdzniecības uzņēmums *KUBERA* Turcijā iegādājās 87 600 Austrijā ražotu *Red Bull* skārdeņu un nogādāja tās ar kuģi uz Koperas (Slovēnija) ostu, lai tās importētu.

13 Ar diviem 2021. gada 5. oktobra lēmumiem Slovēnijas Republikas finanšu administrācija, piemērodama Regulas Nr. 608/2013 17. pantu, nolēma paturēt šīs skārdenes, gaidot *Red Bull GmbH* – ar minētajām skārdenēm saistīto intelektuālā īpašuma tiesību īpašnieces – iesāktās tiesvedības iznākumu, lai aizsargātu šīs tiesības.

14 Pēc administratīvo sūdzību par šiem lēmumiem noraidījuma *KUBERA* par minētajiem lēmumiem iesniedza pieteikumus *Upravno sodišče* (Administratīvā tiesa, Slovēnija), kura tos noraidīja.

15 *KUBERA* iesniedza *Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa), kas ir iesniedzējtiesa, divus pieteikumus par revīzijas sūdzību pieļaujamību saistībā ar *Upravno sodišče* (Administratīvā tiesa) spriedumiem, kuros tā apgalvo, ka pamatlietā rodas jautājums, vai Regula Nr. 608/2013 ir piemērojama situācijai, kad importētās preces ražojis ar tām saistīto rūpnieciskā īpašuma tiesību īpašnieks. Tas esot svarīgs juridisks jautājums *ZPP* 367.a panta izpratnē, kas pamato revīzijas sūdzību pieļaujamību. Uzskatīdama, ka Regula Nr. 608/2013 šādai situācijai nav piemērojama, *KUBERA* – gadījumā, ja iesniedzējtiesa nepiekrīt šim vērtējumam, – lūdz vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu par šo jautājumu.

16 Iesniedzējtiesa šaubās, pirmkārt, vai LESD 267. panta trešajā daļā tai ir noteikts pienākums, lemjot par *KUBERA* iesniegtajiem pieteikumiem par revīzijas sūdzības pieļaujamību, izskatīt *KUBERA* lūgumu uzdot Tiesai prejudiciālu jautājumu par Savienības tiesību interpretāciju. Otrkārt, tā vēlas noskaidrot, vai gadījumā, ja tā uzskatītu, ka nav jāvēršas Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, iesniedzējtiesai saskaņā ar Hartas 47. pantu ir jāpamato savs lēmums, lai gan saskaņā ar *ZPP* 367.c panta 2. punktu lēmums, ar kuru noraidīts pieteikums par revīzijas sūdzības pieļaujamību, jāpamato tikai kopsavilkuma veidā.

17 Iesniedzējtiesa norāda, ka revīzijas sūdzība ir ārkārtas tiesību aizsardzības līdzeklis, kas vērsts pret galīgu tiesas nolēmumu, un ka tās mērķis ir vienādot judikatūru un to orientēt tāpat kā LESD 267. pantā paredzēto prejudiciālā nolēmuma tiesvedību. Ciktāl Savienības tiesības esot daļa no Slovēnijas tiesību sistēmas, tā, izmantojot revīzijas procedūru, arī rūpējoties par pareizu un vienveidīgu Savienības tiesību piemērošanu.

18 Revīzijas procedūra esot sadalīta divos posmos, proti, pirmām kārtām, procedūrā, kuras mērķis ir noteikt, vai revīzijas sūdzība ir pieļaujama, un, otrām kārtām, šīs pieļaujamības atzīšanas gadījumā – procedūrā par attiecīgās lietas izskatīšanu pēc būtības.

19 Revīzijas sūdzība varot tikt atļauta tikai pēc viena no attiecīgās lietas dalībniekiem skaidra pieteikuma un tikai tad, ja šis lietas dalībnieks pierāda, ka *Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa) izlemjamam tiesību jautājumam ir objektīvs nozīmīgums. Tādējādi posmā, kas attiecas uz pieteikuma par revīzijas sūdzības pieļaujamību pārbaudi, šai tiesai būtu jādod priekšroka sabiedrības interesēm plašā nozīmē, proti, nepieciešamībai nodrošināt judikatūras saskaņotību un tiesību vienveidīgu piemērošanu, nevis lietas dalībnieka privātajām interesēm. Šis posms esot piekļuves *Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa) "filtrs", kura mērķis ir nodrošināt, ka tā pilnībā īsteno savu konstitucionālo lomu un lemj saprātīgā termiņā.

20 No *Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa) judikatūras izrietot, ka revīzijas sūdzība ir pieļaujama, ja lietas dalībnieks pietiekami pierāda, ka zemākas instances tiesa ir atkāpusies no Tiesas judikatūras vai ka attiecīgajā lietā rodas jautājums par valsts tiesību atbilstību Savienības tiesībām, par kuru nav *Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa) judikatūras. Pēdējā minētā tiesa jau esot atzinusi revīzijas sūdzību pieļaujamību, pamatojoties uz to, ka izvirzītais jautājums ir svarīgs gan no Savienības tiesību interpretācijas un vienveidīgas piemērošanas viedokļa, gan no valsts tiesību attīstīšanas viedokļa. Tādējādi tajā esot vienādi aplūkoti jautājumi, kas attiecas uz Savienības tiesībām, un jautājumi, kas attiecas uz valsts tiesībām.

21 Iesniedzējtiesa tomēr precizē: lai gan nav izslēgts, ka tajā izskatāmās lietas juridiskā nozīme var izrietēt no apsvērumiem saistībā ar Savienības tiesībām, nedz tas, ka šīs tiesības varētu tikt piemērotas lietas izskatīšanā pēc būtības, nedz apstāklis, ka viens no lietas dalībniekiem savā pieteikumā par revīzijas sūdzības pieļaujamību ierosina vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, pats par sevi nav pietiekams, lai atzītu revīzijas sūdzības pieļaujamību.

22 Līdz ar to saskaņā ar *ZPP* iesniedzējtiesai neesot pienākuma jau revīzijas sūdzības pieļaujamības procedūras posmā pārbaudīt, vai tad, ja tiktu atzīta tās pieļaujamība, Tiesai būtu jāuzdod prejudiciāls jautājums.

23 Iesniedzējtiesa norāda arī, ka tās nolēmumi saistībā ar pieteikumiem par revīzijas sūdzības pieļaujamību saskaņā ar valsts tiesībām nav pārsūdzami un, ja tā atsakās atzīt šādas revīzijas sūdzības pieļaujamību, tā vienīgi norāda, ka nav izpildīti *ZPP* 367.a pantā paredzētie nosacījumi.

24 Tomēr no *Ustavno sodišče* (Konstitucionālā tiesa, Slovēnija) 2022. gada 31. marta nolēmuma izrietot – kāda lietas dalībnieka lūgums vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, kas iesniegts saistībā ar pieteikumu par revīzijas sūdzības pieļaujamību, jāizskata pēdējā minētā pieteikuma izskatīšanas posmā. *Ustavno sodišče* (Konstitucionālā tiesa) esot arī nospriedusi, ka tad, kad *Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa) pieņem nolēmumu, ar kuru tiek noraidīts pieteikums par revīzijas sūdzības pieļaujamību, Hartas 47. pantā, lasot to kopsakarā ar Slovēnijas Konstitūcijas 22. pantu, ir prasīts, lai pēdējā minētā tiesa šo nolēmumu pamatotu tāpat kā citus savus tiesas nolēmumus. No minētā *Ustavno sodišče* (Konstitucionālā tiesa) nolēmuma izrietot, ka *Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa) revīzijas sūdzības pieļaujamības procedūrā lūgums vērsties Tiesā saskaņā ar LESD 267. pantu jāizskata, ņemot vērā no Tiesas judikatūras izrietošos kritērijus, un savā nolēmumā neatzīt revīzijas sūdzības pieļaujamību jānorāda iemesli, kuru dēļ tā nav vērsusies Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu; tas tā ir, lai vajadzības gadījumā *Ustavno sodišče* (Konstitucionālā tiesa) varētu pārbaudīt, vai ir ievēroti nosacījumi, kas ļauj atkāpties no LESD 267. panta trešajā daļā paredzētā pienākuma uzdot prejudiciālu jautājumu, kā tie izriet no šīs judikatūras.

25 Uzskatīdama, ka šajā gadījumā *KUBERA* pieteikumi par revīzijas sūdzības pieļaujamību neatbilst *ZPP* 367.a pantā paredzētajiem nosacījumiem un tātad nevar tikt apmierināti, iesniedzējtiesa secina, ka, ņemot vērā *Ustavno sodišče* (Konstitucionālā tiesa) 2022. gada 31. marta nolēmumu, pamatlietā ir izvirzīts svarīgs jautājums par Savienības tiesību interpretāciju, kas tai uzliek pienākumu vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar LESD 267. pantu.

26 Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda: lai pieteikuma par revīzijas sūdzības pieļaujamību izskatīšanas posmā noteiktu, vai jautājums par Savienības tiesību interpretāciju, ko uzdevis kāds no lietas dalībniekiem, ir jāiesniedz Tiesai ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, tai jāizvērtē vairāki saistīti juridiskie jautājumi. Tai it īpaši būtu jānoskaidro, vai attiecīgajam strīdam ir piemērojamas Savienības tiesības, vai attiecīgais lietas dalībnieks lūdz Tiesu sniegt prejudiciālu nolēmumu par Savienības tiesību normas interpretāciju un vai ir jāiesniedz lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu. Tas būtībā nozīmētu, ka pieteikums par revīzijas sūdzības pieļaujamību būtu jāizskata pēc būtības jau šajā posmā. *Ustavno sodišče* (Konstitucionālā tiesa) atbalstītā interpretācija attiecībā uz pienākumu, kas izriet no LESD 267. panta, nozīmējot pilnīgas izmaiņas pieejā, kuru iesniedzējtiesa izmanto savos nolēmumos saistībā ar pieteikumiem par revīzijas sūdzības pieļaujamību. Turklāt iesniedzējtiesa norāda, ka Tiesas prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā pieņemtam nolēmumam nebūtu lietderīgas iedarbības revīzijas sūdzības pieļaujamības procedūrā, jo tikai revīzijas izskatīšanas pēc būtības posmā ir iespējams noteikt, vai Savienības tiesības ir piemērojamas attiecīgajai lietai un vai tai nepieciešama Tiesas sniegta interpretācija.

27 Iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot arī, vai, ņemot vērā, ka pastāv *ZPP* paredzētā revīzijas sūdzības pieļaujamības procedūra, var uzskatīt, ka tiesu nolēmumus, par kuriem šāda revīzijas sūdzība nav tikusi atzīta par pieļaujamu, ir pieņēmusi valsts tiesa, kuras nolēmumus saskaņā ar valsts tiesībām nevar pārsūdzēt un kurai ir pienākums vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, kas paredzēts LESD 267. panta trešajā daļā.

28 Visbeidzot, ja Tiesa uzskatītu, ka iesniedzējtiesai jau pieteikuma par revīzijas sūdzības pieļaujamību pārbaudes posmā jāizvērtē jautājums, vai ir jāvēršas Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai pienākums norādīt pamatojumu, kas it īpaši noteikts 2021. gada 6. oktobra sprieduma *Consorzio Italian Management* un *Catania Multiservizi* (C-561/19, EU:C:2021:799) 51. punktā, ir piemērojams arī nolēmumiem, ar kuriem tā nepieļauj revīzijas sūdzību.

29 Šādos apstākļos *Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai LESD 267. panta trešā daļa nepieļauj [*ZPP*] tiesību normas, saskaņā ar kurām [pieteikuma] par revīzijas sūdzības pieļaujamību [pārbaudes] procedūrā *Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa) neizskata jautājumu par to, vai no puses lūguma iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet pienākums uzdot prejudiciālu jautājumu [Tiesai]?

2) [Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, v]ai Hartas 47. pants, kas attiecas uz pienākumu norādīt tiesas nolēmumu pamatojumu, jāinterpretē tādējādi, ka procesuāls nolēmums, ar kuru saskaņā ar [*ZPP*] tiek noraidīts puses pieteikums par revīzijas sūdzības pieļaujamību, ir uzskatāms par "tiesas nolēmumu", kurā jānorāda iemesli, kuru dēļ puses lūgums iesniegt [Tiesā] lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu konkrētajā lietā nav apmierināms?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

30 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai LESD 267. panta trešā daļa jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj, ka valsts tiesa, kuras nolēmumi saskaņā ar valsts tiesībām nav pārsūdzami, pieteikuma par revīzijas sūdzības pieļaujamību pārbaudes procedūrā, kuras iznākums atkarīgs no kāda lietas dalībnieka izvirzītā tiesību jautājuma nozīmīguma attiecībā uz tiesisko drošību, tiesību vienveidīgu piemērošanu vai tiesību attīstīšanu, nolemj noraidīt šādu pieļaujamības pieteikumu, neizvērtējot, vai tai bija pienākums vērsties Tiesā ar prejudiciālu jautājumu par Savienības tiesību normas, kas izvirzīta šī pieteikuma pamatošanai, interpretāciju vai spēkā esamību.

31 Jāatgādina: lai arī tieslietu organizācija dalībvalstīs – citastarp valsts augstāku tiesu izveide, sastāvs, kompetence un darbība – ir šo valstu kompetencē, tomēr, īstenojot šo kompetenci, dalībvalstīm jāievēro pienākumi, kas tām izriet no Savienības tiesībām (spriedums, 2024. gada 11. jūlijs, *Hann-Invest* u.c., C-554/21, C-622/21 un C-727/21, EU:C:2024:594, 44. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

32 No tā izriet, ka, lai gan Savienības tiesības principā pieļauj, ka dalībvalstis ievieš pārsūdzības atļaušanas procedūras vai citas sūdzību atlases vai "filtrēšanas" sistēmas valsts augstākajās tiesās, šādu procedūru vai sistēmu īstenošanā jāievēro prasības, kas izriet no Savienības tiesībām, it īpaši no LESD 267. panta.

33 Šajā ziņā jāuzsver, ka ar šajā pantā paredzēto prejudiciālā nolēmuma procedūru, kas ir ar Līgumiem izveidotās tiesu sistēmas stūrakmens, ir izveidots tiesnešu dialogs starp Tiesu un dalībvalstu tiesām, kura mērķis ir nodrošināt Savienības tiesību vienveidīgu interpretāciju. Tādējādi šī procedūra ļauj nodrošināt šo tiesību saskaņotību, pilnīgu iedarbību un autonomiju, kā arī – galu galā – pašu tiesību raksturu (Atzinums 2/13 (Savienības pievienošanās ECPAK), 2014. gada 18. decembris, EU:C:2014:2454, 176. punkts, kā arī spriedumi, 2021. gada 6. oktobris, *Consorzio Italian Management* un *Catania Multiservizi*, C-561/19, EU:C:2021:799, 27. punkts, un 2022. gada 22. februāris, RS (Konstitucionālās tiesas spriedumu iedarbība), C-430/21, EU:C:2022:99, 73. punkts).

34 Ja nepastāv nekādas valsts tiesas nolēmuma pārsūdzēšanas iespējas tiesā, valsts tiesai principā ir pienākums vērsties Tiesā LESD 267. panta trešās daļas izpratnē, ja tajā izvirzīts jautājums par Savienības tiesību interpretāciju vai atvasināto tiesību akta spēkā esamību (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 18. jūlijs, *Consiglio Nazionale dei Geologi*, C-136/12, EU:C:2013:489, 25. punkts; 2021. gada 6. oktobris, *Consorzio Italian Management* un *Catania Multiservizi*, C-561/19, EU:C:2021:799, 32. punkts, kā arī 2022. gada 22. decembris, *Airbnb Ireland* un *Airbnb Payments UK*, C-83/21, EU:C:2022:1018, 79. punkts).

35 Valsts tiesu, kuru nolēmumi saskaņā ar valsts tiesībām nav pārsūdzami, pienākums vērsties Tiesā ar prejudiciālu jautājumu ir daļa no sadarbības, kas izveidota, lai nodrošinātu pareizu Savienības tiesību piemērošanu un vienveidīgu interpretāciju visās dalībvalstīs, starp valstu tiesām, kas ir par šo tiesību piemērošanu atbildīgās tiesas, un Tiesu. Šī pienākuma mērķis ir tostarp novērst, ka kādā dalībvalstī rodas valsts judikatūra, kas nav saderīga ar Savienības tiesību normām (spriedumi, 1977. gada 24. maijs, *Hoffmann-La Roche*, 107/76, EU:C:1977:89, 5. punkts; 2002. gada 4. jūnijs, *Lyckeskog*, C-99/00, EU:C:2002:329, 14. punkts, un 2018. gada 4. oktobris, Komisija/Francija (Priekšnodoklis par ienākumiem no kapitāla un kustamas mantas), C-416/17, EU:C:2018:811, 109. punkts).

36 Valsts tiesa, kuras nolēmumi saskaņā ar valsts tiesībām nav pārsūdzami, no LESD 267. panta trešajā daļā paredzētā pienākuma ir atbrīvota tikai tad, ja konstatē, ka uzdotais jautājums nav atbilstīgs vai ka Tiesa jau ir interpretējusi attiecīgo Savienības tiesību normu, vai arī ka Savienības tiesību pareiza interpretācija ir tik acīmredzama, ka nerada nekādas pamatotas šaubas (spriedumi, 1982. gada 6. oktobris, *Cilfit* u.c., 283/81, EU:C:1982:335, 21. punkts, kā arī 2021. gada 6. oktobris, *Consorzio Italian Management* un *Catania Multiservizi*, C-561/19, EU:C:2021:799, 33. punkts).

37 Šādai valsts tiesai, uzņemoties atbildību, neatkarīgi un ar pienācīgu vērību ir jāizvērtē, vai tai ir pienākums vērsties Tiesā ar tajā izvirzīto Savienības tiesību jautājumu vai, gluži pretēji, tā ir kādā no iepriekšējā punktā minētajām situācijām, kuras tām ļauj atturēties no šā pienākuma (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2005. gada 15. septembris, *Intermodal Transports*, C-495/03, EU:C:2005:552, 37. punkts, kā arī 2021. gada 6. oktobris, *Consorzio Italian Management* un *Catania Multiservizi*, C-561/19, EU:C:2021:799, 50. punkts un tajā minētā judikatūra).

38 Ja valsts tiesa ir saskārusies ar kādu no šīm situācijām, tai nav pienākuma vērsties Tiesā saskaņā ar LESD 267. panta trešo daļu, pat ja jautājumu par Savienības tiesību normas interpretāciju vai spēkā esamību būtu izvirzījis lietas dalībnieks minētajā valsts tiesā notiekošajā tiesvedībā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 6. oktobris, *Consorzio Italian Management* un *Catania Multiservizi*, C-561/19, EU:C:2021:799, 57. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

39 Vēl jānorāda, ka valsts tiesas nolēmumi, kurus lietas dalībnieki var pārsūdzēt valsts augstākajā tiesā, nav tādas "valsts tiesas" nolēmumi, "kuras nolēmumus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesībām nevar pārsūdzēt" LESD 267. panta izpratnē. Apstāklis, ka šādu pārsūdzību, kuras, kā tas ir pamatlietā, formulētas revīzijas sūdzības ietvaros, izskatīšana pēc būtības ir atkarīga no procedūras, kurā šī valsts augstākā tiesa pieļauj šo pārsūdzību, neliedz lietas dalībniekiem izmantot tiesību aizsardzības līdzekļus (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2002. gada 4. jūnijs, *Lyckeskog*, C-99/00, EU:C:2002:329, 16. punkts, un 2008. gada 16. decembris, *Cartesio*, C-210/06, EU:C:2008:723, 76. punkts). Tādējādi šādas procedūras esamība nevar pārveidot zemākas instances tiesu, kuras nolēmumu šādā pārsūdzībā var apstrīdēt, par valsts tiesu, kuras nolēmumi saskaņā ar valsts tiesībām nav pārsūdzami un kurai līdz ar to būtu LESD 267. panta trešajā daļā paredzētais pienākums vērsties Tiesā.

40 Savukārt šāds pienākums ir tādai valsts augstākajai tiesai kā *Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa), ievērojot to, kas atgādināts šā sprieduma 36. punktā.

41 Šajā gadījumā no *ZPP* 367.a panta 1. punkta, kā arī no iesniedzējtiesas sniegtajām norādēm izriet – lai noteiktu, vai ir jāatzīst revīzijas sūdzības pieļaujamība, šī tiesa pārbauda, vai tajā izskatāmajā lietā rodas tiesību jautājums, kas ir nozīmīgs, lai nodrošinātu tiesisko drošību, tiesību vienveidīgu piemērošanu vai tiesību attīstīšanu.

42 Tomēr jānorāda, ka šajā tiesību normā minētie īpašie gadījumi ir saistīti vienīgi ar situācijām, kuras attiecībā uz izvirzīto tiesību jautājumu raksturo vai nu atšķirības valsts otrās instances tiesas nolēmumā salīdzinājumā ar valsts augstākās instances tiesas judikatūru, vai nu pēdējās minētās tiesas judikatūras neesamība, vai arī valsts otrās instances tiesas vai valsts augstāko tiesu judikatūras vienveidības neesamība. Savukārt nevienā no šiem gadījumiem nav atsauces uz Savienības tiesībām, it īpaši uz Eiropas Savienības Tiesas judikatūru jautājumā, kas izvirzīts, lai pamatotu pieteikumu par revīzijas sūdzības pieļaujamību.

43 Iesniedzējtiesa norāda, ka tā minēto tiesību normu interpretē tādējādi, ka tai, izskatot pieteikumu par revīzijas sūdzības pieļaujamību, nav jāizvērtē, vai revīzijas procedūrā ir vai nav jāvēršas Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu par Savienības tiesību jautājumu, kas izvirzīts šā pieteikuma pamatošanai.

44 Iesniedzējtiesa turklāt precizē, ka tad, ja revīzijas sūdzība pat netiek atzīta par pieļaujamu, tiesvedība tiek galīgi izbeigta ar lēmumu par noraidīšanu. Šādā gadījumā zemākas instances tiesas izmantotā Savienības tiesību interpretācija varētu būt saistoša attiecīgajā valsts tiesību sistēmā, pat ja jautājums, kas uzdots, lai pamatotu pieteikumu par revīzijas sūdzības pieļaujamību, būtu pamatojis vēršanos Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

45 Šāds valsts tiesiskais regulējums vai prakse tādējādi var radīt situāciju, ka jautājums par Savienības tiesību normas interpretāciju vai spēkā esamību, lai gan lietas dalībnieks to izvirzījis *Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa) vai šai tiesai tas būtu jāizvirza, ņemot vērā tiesību jautājumu, ko paudis šis lietas dalībnieks, un ja uz to neattiecas šā sprieduma 36. punktā minētie izņēmumi, netiktu iesniegts Tiesai, pārkāpjot pienākumu, kas minētajai valsts tiesai noteikts LESD 267. panta trešajā daļā.

46 Šāda situācija var apdraudēt ar LESD 267. pantu izveidotās valstu tiesu un Tiesas sadarbības sistēmas efektivitāti, kā arī šā panta mērķu sasniegšanu, it īpaši mērķi novērst, ka kādā dalībvalstī tiek iedibināta valsts judikatūra, kas neatbilst Savienības tiesību normām.

47 Šo interpretāciju neatspēko judikatūra, kas izriet no 2017. gada 15. marta sprieduma *Aquino* (C-3/16, EU:C:2017:209, 56. punkts) un 2021. gada 6. oktobra sprieduma *Consorzio Italian Management* un *Catania Multiservizi* (C-561/19, EU:C:2021:799, 61. punkts), atbilstoši kam valsts tiesa, kuras nolēmumi nav pārsūdzami saskaņā ar valsts tiesību aktiem, var atturēties uzdot Tiesai prejudiciālu jautājumu tādu nepieņemamības iemeslu dēļ, kas saistīti ar tiesvedību šajā valsts tiesā, ja vien ir ievēroti līdzvērtības un efektivitātes principi.

48 Proti, pirmais no šiem spriedumiem attiecas uz valsts tiesību normu, saskaņā ar kuru kasācijas sūdzības pamats ir nepieņemams, ja ar to tiek apstrīdēts tikai viens pārsūdzētā sprieduma pamats, lai gan pārējie pamati vieni paši var pamatot šo spriedumu (spriedums, 2017. gada 15. marts, *Aquino*, C-3/16, EU:C:2017:209, 54. punkts). Otrajā no minētajiem spriedumiem runa ir par valsts tiesību normu, saskaņā ar kuru jauns jautājums, ko kāds lietas dalībnieks izvirzījis pēc

prasības celšanas pēdējās instances valsts tiesā, jāatzīst par nepieņemamu, jo ar to tiktu grozīts strīda priekšmets (spriedums, 2021. gada 6. oktobris, *Consorzio Italian Management* un *Catania Multiservizi*, C-561/19, EU:C:2021:799, 60. punkts).

49 Lietās, kurās pasludināti iepriekšējā punktā minētie spriedumi, runa bija par valsts tiesību normām, kurās paredzēti tīri procesuāla rakstura pieņemamības nosacījumi, kuru neievērošana liedza valsts pēdējās instances tiesai izskatīt pārsūdzību pēc būtības.

50 Atšķirībā no šādiem noteikumiem tāds revīzijas sūdzības pieļaujamības kritērijs, kāds paredzēts *ZPP* 367.a panta 1. punktā, prasa, lai *Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa) izvērtētu tiesību jautājuma, kas izvirzīts šāda pieteikuma par revīzijas sūdzības pieņemamību pamatošanai, nozīmīgumu attiecībā uz tiesisko drošību, tiesību vienveidīgu piemērošanu vai to attīstīšanu.

51 Ņemot vērā šo precizējumu, no pastāvīgās judikatūras arī izriet: princips, ka valsts tiesību normas jāinterpretē atbilstīgi Savienības tiesību normām, prasa, lai valsts tiesas – it īpaši, ievērojot aizliegumu valsts tiesību normas interpretēt *contra legem*, – dara visu, kas nepieciešams, lai, ņemot vērā valsts tiesības kopumā un piemērojot tajās atzītās interpretācijas metodes, nodrošinātu attiecīgās Savienības tiesību normas pilnīgu efektivitāti un rastu risinājumu, kurš atbilst tās mērķim (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2004. gada 5. oktobris, *Pfeiffer* u.c., no C-397/01 līdz C-403/01, EU:C:2004:584, 118. un 119. punkts; 2017. gada 29. jūnijs, *Popławski*, C-579/15, EU:C:2017:503, 31.–34. punkts, kā arī 2024. gada 11. jūlijs, *Skarb Państwa* (Niecīgs maksājuma kavējums vai neliela parāda summa), C-279/23, EU:C:2024:605, 29. punkts un tajā minētā judikatūra).

52 Atbilstīgas interpretācijas prasība tostarp ietver valsts tiesu pienākumu vajadzības gadījumā mainīt iedibināto judikatūru, ja tā balstīta uz valsts tiesību interpretāciju, kas nav saderīga ar Savienības tiesību mērķiem. Tādējādi valsts tiesa nevar likumīgi uzskatīt, ka tai nav iespējams aplūkoto valsts tiesību normu interpretēt atbilstīgi Savienības tiesībām tikai tādēļ vien, ka šī norma pastāvīgi ir interpretēta veidā, kas nav saderīgs ar šīm tiesībām (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 19. aprīlis, *DI*, C-441/14, EU:C:2016:278, 33. un 34. punkts; 2018. gada 17. aprīlis, *Egenberger*, C-414/16, EU:C:2018:257, 72. un 73. punkts, kā arī 2024. gada 11. jūlijs, *Skarb Państwa* (Niecīgs maksājuma kavējums vai neliela parāda summa), C-279/23, EU:C:2024:605, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).

53 Ņemot vērā, ka vienīgi valsts tiesu kompetencē ir interpretēt valsts tiesības, iesniedzējtiesai ir jāizvērtē, vai pamatlietā aplūkoto valsts tiesisko regulējumu ir iespējams interpretēt atbilstoši LESD 267. panta prasībām. To paturot prātā, Tiesai ir jāsniedz valsts tiesai dažas lietderīgas norādes, ņemot vērā iesniedzējtiesas nolēmumā ietverto informāciju (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 9. aprīlis, *Profi Credit Polska* (Tiesvedības, kurā pasludināts galīgs spriedums, atjaunošana), C-582/21, EU:C:2024:282, 64. punkts).

54 Šajā gadījumā, kā izriet no iesniedzējtiesas sniegtās informācijas par attīstību, kas izriet no šā sprieduma 24. punktā minētās *Ustavno sodišče* (Konstitucionālā tiesa) judikatūras, šķiet, ka pamatlietā aplūkoto valsts tiesību aktu atbilstīga interpretācija ir iespējama.

55 Šajā ziņā jānorāda – nešķiet, ka ar pamatlietā aplūkotajām *ZPP* normām *Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa) tiek aizliegts izvērtēt, vai pieteikuma par revīzijas sūdzības pieļaujamību pārbaudes procedūrā jautājums par Savienības tiesību normas interpretāciju vai spēkā esamību, kas izvirzīts šā pieteikuma pamatošanai, prasa vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu vai, gluži pretēji, tas ir viens no šā sprieduma 36. punktā atgādinātajiem izņēmumiem.

56 It īpaši nešķiet, ka *ZPP* 367.a panta 1. punktā minētie gadījumi būtu izsmeļoši. Šādos apstākļos šķiet, ka šo tiesību normu var interpretēt atbilstīgi LESD 267. panta trešajā daļā paredzētajam pienākumam tādējādi, ka izvirzītā tiesību jautājuma nozīmīguma kritērijs attiecībā uz tiesisko drošību, tiesību vienveidīgu piemērošanu vai to attīstīšanu, kas paredzēts minētajā valsts tiesību normā, ietver gadījumu, kad lietas dalībnieks, kurš lūdz atzīt revīzijas sūdzības pieļaujamību, izvirza jautājumu par tādas Savienības tiesību normas interpretāciju vai spēkā esamību, uz kuru neattiecas neviens no šā sprieduma 36. punktā minētajiem izņēmumiem un kurā līdz ar to prasīta vēršanās Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ņemot vērā LESD 267. panta mērķus, kas atgādināti šā sprieduma 33.–35. punktā.

57 Šā sprieduma 55. punktā minētais vērtējums nenozīmē padziļinātu pārbaudi par to, kas *Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa) ir jāveic saskaņā ar *ZPP* 367.a panta 1. punktu un 367.b panta 4. punktu, jo šajā vērtējumā šai tiesai ir vienīgi prasīts pārliecināties par uzdotā jautājuma atbilstību tajā izskatāmās lietas atrisināšanai un vajadzības gadījumā pārbaudīt nepieciešamību saņemt no Tiesas šajā jautājumā minētās Savienības tiesību normas interpretāciju, pamatojoties uz to, ka uz to neattiecas neviens no šā sprieduma 36. punktā atgādinātajiem izņēmumiem.

58 Vēl jāuzsver, ka pienākums, kas valsts tiesai, kuras nolēmumi saskaņā ar valsts tiesībām nav pārsūdzami, ir saskaņā ar LESD 267. panta trešo daļu – papildus šiem izņēmumiem –, neskar tās atbildību izlemt, kurā valsts tiesvedības stadijā prejudiciālais jautājums jāuzdod Tiesai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 6. oktobris, *Consorzio Italian Management* un *Catania Multiservizi*, C-561/19, EU:C:2021:799, 56. punkts). Turklāt šai tiesai jāizvērtē, vai pareizas tiesvedības interesēs ir tas, lai šis jautājums tiktu uzdots tikai pēc sacīkstes principam atbilstošām debatēm (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 1. februāris, *Tolley*, C-430/15, EU:C:2017:74, 32. punkts).

59 Tādējādi valsts augstākajai tiesai, kura izskata pieteikumu par revīzijas sūdzības pieļaujamību un kurai ir pienākums vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, jāizlemj, vai šī vēršanās jāveic pieteikuma par pieļaujamību izskatīšanas stadijā vai vēlākā stadijā (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2002. gada 4. jūnijs, *Lyckeskog*, C-99/00, EU:C:2002:329, 18. punkts). Ja tā nolemj savu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniegt pieteikuma par revīzijas sūdzības pieļaujamību izskatīšanas stadijā, tai jāaptur šā pieteikuma izskatīšana, gaidot prejudiciālu nolēmumu, un pēc tam šis nolēmums jāpiemēro savā vērtējumā par to, vai ir atzīstama revīzijas sūdzības pieļaujamība.

60 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, uz pirmo jautājumu jāatbild, ka LESD 267. panta trešā daļa jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj, ka valsts tiesa, kuras nolēmumi saskaņā ar valsts tiesībām nav pārsūdzami, pieteikuma par revīzijas sūdzības pieļaujamību pārbaudes procedūrā, kuras iznākums atkarīgs no kāda lietas dalībnieka izvirzītā tiesību jautājuma nozīmīguma attiecībā uz tiesisko drošību, tiesību vienveidīgu piemērošanu vai tiesību attīstīšanu, nolemj noraidīt šādu pieteikumu par pieļaujamību, neizvērtējot, vai tai bija pienākums vērsties Tiesā ar prejudiciālu jautājumu par Savienības tiesību normas, kas izvirzīta šā pieteikuma pamatošanai, interpretāciju vai spēkā esamību.

Par otro jautājumu

61 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LESD 267. pants, lasot to kopsakarā ar Hartas 47 panta otro daļu, jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesai, kuras nolēmumi saskaņā ar valsts tiesībām nav pārsūdzami, nolēmumā, ar ko tā noraida pieteikumu par revīzijas sūdzības pieļaujamību, kurā ietverts lūgums uzdot Tiesai prejudiciālu jautājumu par Savienības tiesību normas interpretāciju vai spēkā esamību, jāizklāsta iemesli, kuru dēļ tā nav vērsusies Tiesā.

62 Šajā ziņā jāatgādina, ka no sistēmas, kas ieviesta ar LESD 267. pantu, lasot to kopsakarā ar Hartas 47. panta otro daļu, izriet, ka tad, ja valsts tiesa, kuras nolēmumi saskaņā ar valsts tiesībām nav pārsūdzami, uzskata – pamatojoties uz to, ka tā ir vienā no šā sprieduma 36. punktā minētajām trim situācijām –, ka tā ir atbrīvota no LESD 267. panta trešajā daļā paredzētā pienākuma vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, tiesas nolēmuma pamatojumā jānorāda vai nu tas, ka izvirzītajam Savienības tiesību jautājumam nav nozīmes strīda atrisināšanā, vai tas, ka attiecīgās Savienības tiesību normas interpretācija ir balstīta uz Tiesas judikatūru, vai arī, ja šādas judikatūras nav, tas, ka Savienības tiesību interpretācija pēdējās instances valsts tiesai ir tik acīmredzama, ka nerodas nekādas pamatotas šaubas (spriedums, 2021. gada 6. oktobris, *Consorzio Italian Management* un *Catania Multiservizi*, C-561/19, EU:C:2021:799, 51. punkts).

63 No atbildes uz pirmo jautājumu izriet, ka, neskarot tāda tīri procesuāla rakstura nepieņemamības pamata piemērošanu, kāds minēts šā sprieduma 49. punktā, tāda valsts augstākā tiesa kā *Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa) nevar noraidīt pieteikumu par revīzijas sūdzības pieļaujamību, kurā izvirzīts jautājums par Savienības tiesību normas interpretāciju vai spēkā esamību, iepriekš neizvērtējot, vai tai ir pienākums vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu par šo jautājumu vai arī uz šo jautājumu attiecas kāds no šā sprieduma 36. punktā atgādinātajiem izņēmumiem.

64 No tā izriet, ka tad, ja valsts augstākā tiesa nolemj noraidīt šādu pieteikumu saskaņā ar vienu no šiem izņēmumiem, šajā nolēmumā jāievēro šā sprieduma 62. punktā atgādinātā prasība norādīt pamatojumu.

65 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz otro jautājumu jāatbild, ka LESD 267. pants, lasot to kopsakarā ar Hartas 47. panta otro daļu, jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesai, kuras nolēmumi saskaņā ar valsts tiesībām nav pārsūdzami, nolēmumā, ar ko tā noraida pieteikumu par revīzijas sūdzības pieļaujamību, kurā ietverts lūgums uzdot Tiesai prejudiciālu jautājumu par Savienības tiesību normas interpretāciju vai spēkā esamību, jāizklāsta iemesli, kuru dēļ tā nav vērsusies Tiesā, proti, vai nu tas, ka šim jautājumam nav nozīmes strīda atrisināšanā, vai tas, ka Tiesa attiecīgo Savienības tiesību normu jau ir interpretējusi, vai arī – ka pareiza Savienības tiesību interpretācija ir tik acīmredzama, ka nerodas nekādas pamatotas šaubas.

Par tiesāšanās izdevumiem

66 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) **LESD 267. panta trešā daļa jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj, ka valsts tiesa, kuras nolēmumi saskaņā ar valsts tiesībām nav pārsūdzami, pieteikuma par revīzijas sūdzības pieļaujamību pārbaudes procedūrā, kuras iznākums atkarīgs no kāda lietas dalībnieka izvirzītā tiesību jautājuma nozīmīguma attiecībā uz tiesisko drošību, tiesību vienveidīgu piemērošanu vai tiesību attīstīšanu, nolemj noraidīt šādu atļaušanas pieteikumu, neizvērtējot, vai tai bija pienākums vērsties Tiesā ar prejudiciālu jautājumu par Savienības tiesību normas, kas izvirzīta šā pieteikuma pamatošanai, interpretāciju vai spēkā esamību.**

2) **LESD 267. pants, lasot to kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. panta otro daļu, jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesai, kuras nolēmumi saskaņā ar valsts tiesībām nav pārsūdzami, nolēmumā, ar ko tā noraida pieteikumu par revīzijas sūdzības pieļaujamību, kurā ietverts lūgums uzdot Tiesai prejudiciālu jautājumu par Savienības tiesību normas interpretāciju vai spēkā esamību, jāizklāsta iemesli, kuru dēļ tā nav vērsusies Tiesā, proti, vai nu tas, ka šim jautājumam nav nozīmes strīda atrisināšanā, vai tas, ka Tiesa attiecīgo Savienības tiesību normu jau ir interpretējusi, vai arī – ka pareiza Savienības tiesību interpretācija ir tik acīmredzama, ka nerodas nekādas pamatotas šaubas.**

[Paraksti]